

Одеський національний університет імені І. І. Мечникова

Факультет історії та філософії

Кафедра всесвітньої історії

Дипломна робота

на здобуття вищої освіти «бакалавр»

на тему: «**Авраам Лінкольн: портрет політика на тлі епохи**»

Виконав: студент денної форми навчання

спеціальності 032 Історія та археологія

Султанов Роман Русланович

Керівник д.і.н., проф. Гребцова І. С. _____

Рецензент д.і.н., проф. Дьомін О.Б.

Рекомендовано до захисту:
Протокол засідання кафедри
всесвітньої історії

№ ____ від _____ 2022 р.

Захищено на засіданні ЕК _____

Протокол № ____ від _____ 2022р.

Оцінка _____ / _____ / _____
(за національною шкалою, шкалою ECTS, бали)

Завідувач кафедри

Голова ЕК

(підпис) Гребцова І. С.
(прізвище, ініціали)

(підпис)

(прізвище, ініціали)

Одеса – 2022

ЗМІСТ

Вступ.....	3
РОЗДІЛ 1. А. Лінкольн на шляху до президентської посади.....	6
РОЗДІЛ 2. Діяльність А. Лінкольна під час загострення політичної кризи в країні.....	9
РОЗДІЛ 3. А. Лінкольн як президент країни періоду Громадянської війни у США	14
Висновок.....	27
Список джерел та літератури.....	29

Вступ

Дослідження життєвого шляху видатних політичних діячів завжди є актуальним для істориків. Авраам Лінкольн зробив вагомий внесок у розвиток США у переломну для країни епоху, тому аналіз його діяльності і зараз залишається у центрі уваги дослідників.

А. Лінкольн обійняв посаду президента після президентських виборів 1860 року, на яких він виграв більшістю голосів виборців. Майже всі голоси А. Лінкольна прийшли із північних штатів. Він стояв на політичній платформі, що протистоїть поширенню рабства. Його обрання послужило безпосереднім поштовхом для початку громадянської війни.

Мета роботи - дослідити головні віхи життя і напрями діяльності А. Лінкольна, виявити його місце в історії США.

Для досягнення поставленої мети було сформовано наступні завдання:

- проаналізувати джерела та історіографію з обраної теми;
- дослідити життєвий шлях Авраама Лінкольна;
- виявити участь А. Лінкольна в формуванні внутрішньої та зовнішньої політики уряду США;
- з'ясувати причини Громадянської війни в США та формування двох окремих культур у рамках однієї держави;
- виявити значення президенства А. Лінкольна для історії США.

Об'єктом дослідження є життя та діяльність Авраама Лінкольна.

Предметом дослідження – вплив А. Лінкольна на політичну історію США.

Географічні рамки дослідження - територія Північної Америки.

Хронологічні рамки охоплюють період життя А. Лінкольна (1809- рр.)

Історіографія проблеми складається з робіт, що містять два головних погляди на постать Авраама Лінкольна. Для однієї групи дослідників А. Лінкольн є, перш за все, представником США, звичайною людиною незвичайної епохи (К. Сендерберг, О. В. Каменский, Д. В. Петров). Друга група дослідників бачить у ньому головним чином відомого політичного

діяча (Т. В. Алентьєва, І. Ю. Козлихин, Р. Ф. Іванов, Б. Є. Борисовський та ін.).

Третій напрям представлений дослідженнями з історії США, що висвітлюють сторінки бурхливих подій в країні середини XIX ст. (колективна праця «История США», роботи А. М. Шлезингера, низка статей Т. В. Алентьєвої тощо).

Джерельну базу роботи складають промови та цитати А. Лінкольна, що опубліковані у хрестоматії «Історія США», яка вийшла у 2004 р.

Джерела і праці дослідників з проблеми дають можливість розкрити поставлені у роботі завдання.

Кваліфікаційна робота складається зі вступу, трьох розділів та висновків. У вступі визначені об'єкт, предмет, мета і завдання дослідження, охарактеризовано історіографію та джерельну базу кваліфікаційної роботи.

Перший розділ присвячений формуванню світогляду А. Лінкольна до початку його президентства. У другому розділі зосереджено увагу на причинах майбутнього громадянського конфлікту та діяльності А. Лінкольна у цей період. Третій розділ присвячений участі А. Лінкольна в боротьбі між США та КША за часів Громадянської війни. У висновку сформульовані узагальнення і висновки з теми, що досліджувалася.

Розділ 1. Лінкольн на шляху до президентської посади

Авраам Лінкольн народився в окрузі Гардін, місто Елізабеттаун, штат Кентуккі, у 1809 році. Його сім'я походила з роду англійських пуритан, що переселилися до Північної Америки на початку 17-го століття [2]. Батьки Лінкольна були бідними та неписьменними, вони дуже хотіли, щоб їхні діти здобули пристойну освіту. У 8 років Авраам став відвідувати невелику приватну школу, що була неподалік від батьківського будинку.

Шлях до школи лежав через плантацію, і Лінкольн незабаром потоваришував з одним чорношкірим, який там працював. Власник плантації невдовзі дізнався про це і заборонив хлопцеві перетинати кордон його володінь. Однак для Авраама це був єдиний спосіб дістатися місця призначення, тому йому довелося змінити школу. Багатий плантатор настільки сильно зненавидів Лінкольнів, що став виснажувати їх постійними нападками та образами, і вони були змушені покинути свій будинок [11, с. 3].

Після прибуття в Індіану Лінкольни, як і всі американські піонери, на новому місці стали самі рубати дерева, зводити будинки тощо. Авраам багато в чому допомагав своїм батькам. Спочатку він працював погоничем худоби і полював. Хлопчик дуже хотів навчатись і в кожную вільну від роботи хвилину приймався писати на дерев'яних дощечках чи брався за книгу [10, с. 5].

Мати Лінкольна померла, і Аврааму довелося взяти на себе ще більший обсяг роботи [7, с. 8]. Батько ж незабаром одружився вдруге. Мачуха хлопчика була досить освічена і могла дати відповіді на багато питань, що цікавили юнака. Вони швидко потоваришували, і він навіть став називати її матір'ю.

Коли поблизу будинку побудували школу, мачуха вирішила віддати його туди. Однак і цього разу не обійшлося без труднощів: школа майже одразу ж закрилася та відновила свою роботу лише через 4 роки. Лінкольну довелося займатися самоосвітою [2].

У підлітковому віці у нього виявилися здібності до публічних виступів. Він мав почуття гумору і чудову пам'ять, тому завжди вдавалося захоплювати товаришів своїми промовами і навіть у розпал польових робіт збирав навколо себе великий натовп.

Юний Авраам був сильний, витривалий і охоче брався за будь-яку фізичну роботу. Якось юнак спорудив річковий пліт, на якому вони з батьком стали возити фермерські товари на продаж [7, с. 14]. Дізнавшись про успішне підприємство Лінкольнів, багатий домовласник на прізвище Джентрі теж попросив їх доставити для нього черговий продовольчий вантаж. Під час цієї переправи на батька із сином напали темношкірі. У сутичці з ними майбутній президент отримав серйозну рану на обличчі, шрам, який залишився у нього на все життя.

У 21 рік він разом із сім'єю переїхав до Іллінойсу. Молодий хлопець був на диво незграбним, але через свою розсудливість, чесність і доброзичливість він всюди завойовував симпатії оточуючих. Так, відвідувачі торгової лавки, в якій Лінкольн працював прикажчиком, наділили його прізвиськом «чесний Ейб» [2]. Якось під час чергової переправи він став свідком жорстокого катування чорношкірих працівників. Ця сцена вразила його та допомогла усвідомити жахливість та протиприродність рабства.

Трохи згодом вождь місцевих індіанських племен, що називав себе «Чорним Соколом», оголосив війну білому населенню Іллінойсу. Війську так і не довелося битися один з одним: американці кілька місяців безуспішно намагалися наздогнати своїх супротивників. На війні Лінкольн командував ротою і відразу після повернення, за порадою друзів та знайомих, взяв участь у виборах до законодавчих зборів Іллінойсу [7, с. 21]. Проте він програв вибори через те, що під час передвиборчої кампанії із зайвою відвертістю висловлював свою політичну позицію.

Після виборів він повернувся до роботи, але всі його спроби налагодити торгівлю виявилися невдалими, і йому не вистачало грошей навіть на їжу. У 1834 році Лінкольн повторно бере участь у виборах і стає

членом законодавчих зборів штату від Демократичної партії. Після цієї перемоги А. Лінкольн остаточно вирішив присвятити своє життя служінню суспільним інтересам. Під впливом Джона Стюарта, адвоката та члена законодавчих зборів, він вирішив спробувати себе в адвокатурі. Отримавши диплом, він став партнером Стюарта. У цей час «Чесний Ейб» починає відкрито висловлюватися проти рабства, але оскільки Іллінойс був рабовласницьким штатом, подібні опозиційні виступи підтримували лише одиниці.

А. Лінкольн 8 років пропрацював у законодавчих зборах штату, паралельно займаючись адвокатською діяльністю. За цей термін він отримав репутацію бездоганно чесного адвоката і політика [10, с. 21]. В 1842 році Лінкольн одружився і на недовгий час пішов з політики, а через 3 роки він переміг на виборах в конгрес і приступив до обов'язків члена Палати представників.

Лінкольн активно виступав проти війни з Мексикою та побоювався, що після приєднання Техас повністю опиниться в руках рабовласників. Він також боровся проти Білля Канзас - Небраска, який наказував повертати втікачів невільників, господарям. Плантатори стали використовувати цей закон, щоб звертати в рабство чорношкірих, котрі проживали на Півночі [10, с. 25].

Непримиренні аболіціоністські погляди майбутнього президента підтримала велика кількість жителів північних штатів. У 1856 році він вирішив взяти участь у виборах на посаду віце-президента, але програв їх. Після вступу до Республіканської партії політик посів перше місце на виборах до Сенату [1]. Проте згодом з'ясувалося, що кількість обраних сенаторів перевищила регламент, тому під час перебалотування А. Лінкольна не затвердили на цю посаду. Він почав роз'їжджати країною, виступаючи з політичними лекціями і агітуючи за відміну рабства.

Перша інавгураційна промова Авраама Лінкольна була вимовлена в понеділок, 4 березня 1861 року, в рамках його присяги на свій перший термін

як шістнадцятий президент Сполучених Штатів. Промова була адресована насамперед народу Півдня і призначена для короткого викладу передбачуваної політики та бажань самого Лінкольна щодо цього розділу, де сім штатів вийшли з Союзу та утворили Конфедеративні Штати Америки [1, с. 92-101].

Лінкольт засудив відділення як анархію та сказав, що правління більшості має бути врівноважене конституційними обмеженнями в американській системі республіканізму.

Отже, шлях А. Лінкольна до президенства був непростим. Бідність його сім'ї не давала змогу юнаку отримати гідну систематичну освіту, але його природний розум, талант оратора дозволили подолати усі перешкоди і стати успішним адвокатом. З дитинства він бачив несправедливість рабства, його негативні прояви у суспільстві, тому послідовно відстоював думку про необхідність його обмеження і подальшої ліквідації. Ця ідея стала основою політичного світогляду А. Лінкольна.

Розділ 2. Діяльність А. Лінкольна під час загострення політичної кризи в країні.

Не минуло й сто років відколи батьки-засновники написали, що всі люди створені рівними, а політики все задавалися питанням «Про кого це конкретно?» [9, с. 87]. І справа була не лише у протиріччях законів окремих штатів та уряду в цілому. Виконавчі повноваження президента залишили деякі з цих законів відкритими для інтерпретації, та найбільшою проблемою з усіх стало рабство - потворна мітка принципово нової нації, яка була заснована на свободі та демократії. Томас Джефферсон включив розділ із засудженням рабства до декларації про незалежність, але через страх втратити підтримку південних штатів його було видалено [12, с. 117]. І ось згодом у зв'язку з цим питанням почали відбуватися конфлікти. У процесі розвитку нації Північ та Південь йшли за двома різними напрямками. У результаті виникли дві культурні формації. Північні міста почали йти шляхом стрімкої індустріалізації, тоді як південний клімат сприяв розвитку гігантських плантацій і вирощування трудомістких культур. В результаті одна половина країни зовсім не покладалася на рабів, тоді як інша половина стала економічно залежною від них.

В 1793 р. «Коттон-джин» придуманий Елі Вітні викликав великий бум работоргівлі на Півдні [7, с. 32.]. У той же час на Півночі рух аболіціоністів набирив силу, між двома регіонами почала складатися взаємна недовіра. І поки жителі півночі думали, що Південь одержимий ідеєю розширення рабства, по всьому Півдню поширився страх, що Північ намагається забрати їх рабів. У 1819 році існувало 11 вільних штатів і 11 рабовласницьких, ідеальний баланс, але мірою того, як США освоювало західні території. До їхнього складу хотіли приєднатися нові штати, які могли це зробити за чисельності вільного населення понад 60 тисяч людей. Нові землі погрожували зруйнувати тендітний баланс між рабовласницькими та вільними штатами. [3, с. 69]. Якби одній фракції вдалося перевершити свою

чисельність, то вона могла б легко нав'язати свої власні ідеали іншій стороні. В результаті це могло призвести до того, що більшість населення відчувала б себе озлобленою і пригнобленою.

Міссурі хотів стати 23-м, рабовласницьким, штатом і тоді жителі півночі оголосили про створення нового штату Мен, який був вільний від рабства. Його виділили зі штату Массачусетс у Новій Англії. Члени конгресу США домовилися про Міссурійський компроміс, рабство заборонялося вище 36 градусів п. ш. і на захід від річки Міссісіпі [2]. Було вирішено далі приймати в союз по 2 штати, з яких один мав бути вільним, а інший рабовласницьким. Угода означала поступку Півдню.

Нові вільні і рабовласницькі штати у більш менш рівній пропорції продовжували приєднуватися до Союзу. Республіка Техас відокремила від Мексики, й у 1845 році жителями було прийнято акт самовизначення, по якому країна увійшла в США, де отримала права штату [7, с. 36]. Це спричинило війну Союзу з Мексикою, яку виграли США. Перед війною до них приєдналася Флорида. На обох землях було узаконено рабство. У наступні роки до США приєдналися два вільні штати. Але в результаті війни, крім Техасу, вони отримали величезну кількість земель на заході і тим самим створили ще більше проблем.

31-м захотіла стати Каліфорнія і вона входила до складу союзу вільною від рабства. Тоді, як «винагорода» жителям Півдня, урядом був розроблений закон про втікачів, прийнятий 18 вересня 1850 року Конгресом США, адже Каліфорнія була південніше лінії компромісу Міссурі. Закон дозволив пошук і затримання рабів-втікачів на територіях, де рабство було вже скасовано.

Американські аболіціоністи зустріли ухвалення закону критикою, організувавши мітинги. Філософ і мислитель Ральф Емерсон у своєму щоденнику зазначив: «подумати тільки, цей брудний закон прийнятий у XIX столітті людьми, які вміють читати та писати. Клянуся небом, я не виконуватиму його» [8, с. 23].

З цього моменту напруга стала зростати швидкими темпами, у 1852 році письменниця Гаррієт Бічер-Стоу, видала свою книгу «Хатина дядька Тома» роман – бестселер з якого світ дізнався про жорстокість рабства [4, с. 109].

Закон Канзас–Небраска, ухвалений Конгресом США 30 травня 1854 року, що зводив нанівець антирабовласницькі моменти Компромісу Міссурі і дозволяли населенню цих територій самім вирішувати питання, хочуть вони рабства чи ні. Очевидно, що північні демократи були проти, але південні демократи, які контролювали конгрес на той час, заявили, що жителі самі повинні проголосувати, чи буде рабство законним [7, с. 56]. Тим самим намагаючись отримати контроль північніше лінії компромісу. Величезна кількість поселенців, які виступають за скасування або проти, почали стікатися до Канзасу, щоб схилити голоси на свою користь. Це стало початком багаторічного конфлікту відомого як «Кривавий Канзас». Зрештою обидва штати проголосували за скасування рабства.

Південні демократи ставилися до нової республіканської партії з недовірою, вважаючи її радикальною та аболіціоністською. У 1856 році політик Чарльз Самнер виступив з промовою в конгресі «Злочин проти Канзасу», з отруйним звинуваченням рабовласників. У відповідь представник від штату Південна Кароліна Престон Брукс напав на Самнера з тростиною, на якій був золотий набалдашник. Поваливши його на підлогу сенату і мало не вбив через те, що той висміював його родича, сенатора від Південної Кароліни Ендрю Батлера як «сутенера рабства». Ця подія викликала засудження прогресивної громадськості, проте консервативні жителі Півдня аплодували нападнику і надсилали нові тростини, заохочуючи до подальшого насильства. У будівлі конгресу політики почали носити зброю з метою оборони, що було не добрим знаком [10, с. 78].

У 1857 році суд розбирав справу Дреда Скота, який після смерті господаря намагався себе викупити у його дружини. Отримавши відмову і живучи в Міссурі, він почав шукати юридичні засоби отримати свободу. Але

суд ухвалив, що всі люди африканського походження раби або вільні, не можуть бути громадянами і отже не за яких обставин не мають права вимагати своєї свободи, таким чином звівши роки прогресу нанівець одним ударом молотка [12, с. 41]. Становище ще більше посилювалося, коли через 8 років після приєднання Каліфорнії, до Союзу почали примикати нові вільні штати. Це збільшило перевагу, це означало, що південні штати перебували у меншості. Вони ставали все більш запеклими, озлобленими та пригніченими. Ще більший страх почав поширюватись на Півдні, коли з'явилися новини про те, що республіканська партія висунула А. Лінкольна. Серед усіх політиків того часу, улюбленець жителів Півночі, який виступав за відміну рабства, проголосив кілька досить сильних промов проти нього, і тепер існував шанс, що він міг стати президентом [5, с. 126].

На виборах 1860 року ім'я Лінкольна навіть не з'явилося в бюлетенях для голосування в 10 південних штатах. Але на їхній жах, коли колегія виборщиків оприлюднила остаточні результати, виявилось, що він переміг. Багато штатів вважали, що, вступаючи до Союзу, вони назавжди зберігали право покинути його, коли забажають. Багато людей, що тоді жили в Америці, відчували, куди більшу лояльність до свого штату ніж до федерального уряду. Тепер, коли південні штати зрозуміли, що вони втратили свій голос в уряді, вони просто взяли та вийшли із Союзу [11, с. 215].

Першою була Південна Кароліна, і протягом 6 місяців один за одним, 11 рабовласницьких штатів офіційно вийшли з Союзу. Лише 4 спірні штати на кордоні Півночі та Півдня воліли залишитися.

Віце-президент новоутвореної конфедерації виступив з промовою і заявив, що новий уряд спирається на те, що він назвав великою істиною расової нерівності. Шановні Американські генерали, такі як Роберт Лі, вважали за краще стати на бік своїх штатів, а не Союзу.

А. Лінкольн, як і багато інших політиків, вважали, що криза вирішиться мирним шляхом. Зрештою, саме конфедерати зробили перший крок на шляху

до війни, відразу після свого відділення вони почали захоплювати федеральну власність США по всьому півдню. Біля узбережжя Чарльстона в штаті Південна Кароліна було одне з таких володінь, Форт-Самптер. Його охороняв малий контингент військ жителів Півночі, з недостатнім забезпеченням. Місцеве ополчення зажадало капітуляції форту, але воно було швидко відхилено і всі надії, що залишалися на мирне вирішення конфлікту, померли, коли конфедерати відкрили вогонь.

Битва за Форт-Самптер, вважається початком Громадянської війни в Америці. Багато хто з місцевих жителів Півдня вважав, що це так само і кінець громадянського протистояння і, що новообраний президент Авраам Лінкольн не стане розпалювати війну [5, с. 130]. Проте події почали розвиватися інакше.

Отже, рабство у США, оснований на демократичних засадах «Декларації незалежності», було сприйнято у суспільстві неоднозначно. Вільним Північним штатам деякий час вдавалося утримувати рівновагу, але протистояння було неминучим. Дуже гостро воно почало відчуватися зі вступом на пост президента Авраама Лінкольна – послідовного противника рабства. Це протистояння переросло у Громадянську війну.

Розділ 3. А. Лінкольн як президент країни періоду Громадянської війни у США.

А. Лінкольн оголосив відділення південних штатів нічим іншим, як незаконним повстанням. Він ще раз повторив, що не хоче забирати не чийх рабів. Він дійсно хотів зберегти Союз. А. Лінкольн неодноразово підкреслював: «У ваших руках, а не в моїх, перебуває важливе питання громадянської війни. Ви не отримаєте конфлікту, якщо не нападете самі» [8, с. 29]. Стало ясно, він готовий і був сповнений бажання йти до кінця, якби йому довелося. Однак, чи була у нього підтримка народу, залишалося під великим питанням.

Президент видав прокламацію про набір до армії. У новому Капітолії КША, в Річмонді штат Вірджинія, президент Джефферсон Девіс також почав заклик до армії. Як завжди, обидві сторони сподівалися на швидке закінчення війни. Зокрема, Південь знав, що цей конфлікт створить деякі незручності через різницю в населенні.

Проблема А. Лінкольна була в тому, що багато його кращих генералів старіли і були дуже обережні у своїх діях [10, с. 92]. Командувачем генералом його армії був Вінфілд Скотт, ветеран Американо-Мексиканської війни. Зрештою, його головнокомандуючі вигадали багатосторонню стратегію. По-перше, блокада відрізала б Південь по морю і позбавляла його всіх поставок, по-друге, взяття під контроль річки Міссісіпі знищило б економічну артерію Півдня, розділивши його на дві частини. І нарешті, сили Союзу на сході мали рушити до Вірджинії і взяти столицю конфедерації, поклавши край війні.

По всій країні почали відбуватися сутички, і армія вирушила з Вашингтону. Здавалося все йшло добре, але потім війська дійшли до Манассаса, де натрапили на велике військо КША. Дві протиборчі сторони поспішили розпочати битву при Булл Ран. Південь швидко отримав

підтримку залізницею і обидві сторони стали приблизно рівні за чисельністю, проте вони так само були однаково не досвідчені.

У цей же час величезна кількість цивільних осіб поспішили на екіпажах з Вашингтону, щоб влаштувати пікнік на прилеглих пагорбах і спостерігати за дійством, що розгортається. Здається, ніхто не розумів, наскільки руйнівною буде ця війна. Сили Союзу зробили фланговий маневр, щоб вразити конфедератів ліворуч від себе. Обидві сторони по черзі відкрили вогонь один по одному. Фермерські сім'ї, які жили неподалік, були змушені тікати через бойові дії. Північ вже передбачав свій успіх, відтіснивши супротивника назад до Генрі Хіллу, але Томас Джексон зайняв оборонну позицію і стримував армію США. Він зміг звернути їх до втечі назад у Вашингтон з важкими втратами [11, с. 99].

Реальність війни сильно вдарила по обидва боки. Армія Півночі тільки що програла перший бій. Довелося зіткнутися з серйозною перспективою: можливо вони і не виграють цю війну. Найгірше, вони програли і першу велику битву на заході, віддавши контроль над південно-західним штатом Міссурі.

До кінця 1861 року, коли справи на півночі йшли вже зовсім погано, аболіціоністи не могли повірити, що армія Союзу не приймає до своїх лав чорношкірих чоловіків. Вони продовжували чинити тиск на президента, щоб він перетворив цю війну на боротьбу за звільнення. Але А. Лінкольн, чіпляючись за швидке припинення конфлікту, продовжуючи боротися лише за збереження країни. Проте було прийнято рішення, що раби-втікачі могли бути утримані, як ворожа контрабанда. Багато хто з цих людей були залучені до роботи з зміцнення інфраструктури та лінії постачання [12, с. 67].

Розраховуючи зрушити справу, Лінкольн призначив молодого генерала Джорджа Макклеллана своїм новим командувачем армії. Як і інші генерали, він був дуже обережний. Макклеллан постійно турбувався, що він не мав потрібної кількості людей для ефективної боротьби, тому не зробив жодної атаки до кінця року. Єдиним порятунком Півночі був один із генералів, що

боровся з Кентуккі та Теннессі на заході – Уліс Грант. Його рішучість призвела до перемог, коли інші навколо нього зазнавали невдачі [8, с. 195].

У квітні 1862 року конфедерати здійснили раптову атаку на армію Гранта в м. Шайло, округ Теннессі. Генерал просто кинув свої сили на ворога і змусив його втекти. Ця битва призвела до найбільших втрат в історії США. А. Лінкольн спостерігав, як його уряд тільки і робив, що сперечався з будь-якого приводу, а його генерали не робили зовсім нічого. Але стало ще гірше, коли до цього додалася особиста трагедія. Молодший син, Вілі, палко коханий своїм татом-президентом, помер від тифу у віці 11 років. А. Лінкольн був чутливим, і втрата сина сильно підкосила його. Дружина була невтішна [10, с. 96]. Але одна з найкращих рис, яка зробила його таким великим лідером, полягала в тому, що навіть у похмурі часи він зберігав самовладання, рішучість і продовжував рухатися вперед. Він знав, що має зобов'язання тримати себе в руках і зберегти свою сім'ю. Таким чином він сподівався об'єднати й націю.

У березні 1862 року А. Лінкольн наказав Макклеллану почати наступ на південь, у бік Річмонда, але той наполог рухатися морем і висадитися на півострів Вірджинії. Він залишив кілька людей в обороні для захисту округу Колумбія від генерала Джексона, який сіяв хаос у долині Шенандоа. Висадившись на півострові, Макклеллан почав просуватися вглиб, він зіткнувся з невеликою армією конфедерації, яка була в Йорктауні. Армія США значно перевершувала супротивника, але генерал КША зумів його обдурити, вміло маневрую своїми нечисленними військами і змушуючи свого супротивника повірити, що він зіткнувся з великою армією [12, с. 142]. Макклеллан влаштував облогу, давши генералу Джонсону дістатися практично до Йорктауна з Манассаса, тим самим дозволивши своєму колезі відступити із міста. Увійшовши і виявивши, що поселення спустіло, Макклеллан оголосив це перемогою. Потім він зустрів невеликий опір у Вільямсбурзі, зупинившись лише за двадцять миль до Річмонда. Макклеллан знову утримався від атаки, рухаючись повільно і займаючи оборонну

позицію. Коли його армія розділилася надвоє, конфедерати побачили можливість завдати удару його військам. Наступ було зупинено. Генерал Роберт Лі був одним із найблисучіших воєначальників того часу, він прийняв керівництво містом. Хоча в нього була менш чисельна армія, він зміг завдати поразки Дж. Макклеллану. Наносячи руйнівних ударів у серії ближніх боїв, які налякали генерала армії Потомака, Макклеллан відступив у Вашингтон, завершивши компанію провалом [8, с. 225].

Становище Півночі ставало гіршим, але принаймні її флот зумів захопити низку ключових портових міст. На початку Громадянської війни основний склад американського військово-морського флоту залишився лояльний федеральному уряду, і більшість військових кораблів також знаходилася на базах, контрольованих північанами. Це дозволило федеральному уряду на самому початку конфлікту встановити блокаду узбережжя жителів Півдня, заклавши їхні порти для іноземних торгових кораблів [2].

У А. Лінкольна виникла проблема з європейськими державами і, зокрема, з Великобританією. У президента закрадалися побоювання, що вони можуть дипломатично втрутитися у війну та зайняти бік КША. Європейці не отримували своїх поставок південної бавовни через блокаду, влаштовану Союзом і хотіли бачити швидке завершення цієї війни. Напруженість між Америкою та Англією посилювалася, коли дипломатів конфедерації помітили на Британському кораблі. Після поразки Макклеллана, Великобританія заявила, що Північ не може перемогти у цій війні [4, с. 111].

А. Лінкольну був потрібен план, щоб не допустити втручання інших країн. Він вирішив, що настав час розпочати війну за припинення системи, яку він ненавидів – рабовласництво. Якби федеральний уряд мав шляхетну справу, за яку треба боротися, Європа з меншою ймовірністю втручалася б у їхню політику.

А. Лінкольн і його уряд знали, що перш ніж вони зможуть оголосити щось таке радикальне як звільнення – їм потрібна перемога, особливо зараз,

коли КША готувалися піти в атаку. Чудово усвідомлюючи, що в нього зараз обмежена кількість людей і припасів, Роберт Лі все ж таки розраховував, що якщо він зможе просто пригрозити Вашингтону військовими діями, то він би отримав визнання Європи і розбив бойовий дух жителів Півночі, змусивши їх до переговорів.

13 вересня Лі вперше вторгся в Меріленд. Союзу нарешті трохи пощастило. вони виявили бойові плани Лі, що були обернуті навколо сигари. Так вони дізналися, що той розділив свої війська. Макклеллан попрямував із Вашингтона йому назустріч.

Два супротивники зустрілися в битві при Ентитемі, вирішальному бою, який визначив хід війни. Це був один із найжорстокіших боїв, але цього разу Північ вийшла з нього переможцем, а Роберт був змушений відступити [6, с. 263]. Через надмірну обережність Дж. Макклеллан не став наздоганяти армію КША. Після цього А. Лінкольн остаточно втратив надії на нього та змінив Емброузем Бернсайдом.

Північ здобула свою важливу перемогу. Лінкольн зітхнув із величезним полегшенням. З цією перемогою він був готовий зробити ще один величезний крок. 22 вересня 1862 року було опубліковано прокламацію про звільнення рабів [11, с. 263]. По всій півночі вільні чорношкірі чоловіки та жінки раділи, знаючи, що якщо США переможе їхні брати і сестри більше не будуть у рабстві. Прокламація так само надала бажаний вплив на Європу, яка не хотіла протистояти гучним обіцянкам покінчити з рабством, а обурені КША зрозуміли, що Лінкольн надав війні абсолютно нового сенсу. Тепер йшлося не лише про збереження союзу, а й про створення нового, очищеного – союзу без рабства.

Конфедерати спробували вторгнутися в Кентуккі (1862 серпень, вересень), сподіваючись на те що весь штат приєднається до них, але отримали відсіч. Біля берегів Міссісіпі Улісс Грант залишався одним із небагатьох воєначальників союзу, які здобували великі перемоги. За підтримки генерала Уїльяма Шермана він повів війська вниз до опорного

пункту КША, Віксбергу. Обидві сторони знали, що коли місто впаде, конфедерація розколеться надвоє. Тому жителі приготувалися до напруженої оборони міста [7, с. 272].

Тим часом на сході А. Лінкольн все ще хотів, щоб хтось рушив на Річмонд. Генерала Бернсайд було відправлено на Південь. Президент сподівався, що він зможе досягти успіху.

Тим часом армія США зустрілася з військом Роберта Лі у місті Федеріксберг, Емброуз мав намір швидко перетнути річку та взяти його. Проте військове міністерство Союзу надто повільно розставляло понтонні мости і обидві сторони змушені були розбити табір один навпроти одного. Армія Півночі чисельністю понад 100 тисяч людей нарешті 11 грудня 1862 року розпочала свій активний наступ. Але на той час КША отримали підкріплення, під час битви один за одним хоробрі бійці союзу йшли стрімголов на жорстоку бійню з конфедератами. Навіть армія Півдня не могла повірити в те, що вони бачили. Повідомляється, що одного разу якийсь сержант не витримав і вийшов на поле в дружньому пориві, щоб подбати про поранених солдатів Союзу. Побачивши це, війська припинили вогонь. Проте Бернсайд і його війська зазнали нищівної поразки і були змушені відступити [8, с. 313].

Популярність А. Лінкольна і бойовий дух жителів США продовжували стрімко падати, особливо на це вплинув той факт, що зима 1863 року була поганою. Зимові табори перетворилися на розсадники хвороб, та солдати обох армій почали дезертирувати. Президент, будучи добрим і великодушним, проводив більшу частину свого часу, анулюючи смертні вироки [9, с. 93].

Намагаючись дотримувати чисельність своєї армії на високому рівні, обидві сторони ввели військовий обов'язок, проте на Півночі спалахнули розбіжності, оскільки багаті люди могли за простою заплатити за те, щоб хтось інший боровся від їхнього імені. У Нью-Йорку розлючені натовпи влаштували заворушення, розлючені від однієї думки, що їм прийде

боротися за рабів. Думки, якої багато хто з них просто не підтримував. Після сильного тиску, Союз, нарешті, почав дозволяти чорношкірим чоловікам записуватися на службу. Ці люди знаючи, за що вони борються, записувалися в армію. До кінця війни майже 200 тисяч військовослужбовців будуть представниками цього середовища. Доблесть і хоробрість, що вони виявили, змусять мовчати критиків.

Генерал Джозеф Хукер був призначений головнокомандувачем армії Потомака. Він також отримав наказ рухатися на Південь і взяти Річмонд. Хукер зустрівся з Лі у битві при Чанселорсвіллі, де армії США було вдвічі більше. Лі був змушений знехтувати всіма військовими умовностями і розділити свої невеликі сили на дві частини. Він не мав абсолютно жодних шансів на перемогу, але він зміг. То був його військовий шедевр. Однак він поніс одну значну стратегічну втрату, коли його права рука Джексон «Кам'яна стіна» повертався вночі до позицій конфедерації, збуджені та нервові солдати не в змозі впізнати його, відкрили вогонь, він помер через 8 днів. Щодо А. Лінкольна, він не міг повірити в чергову поразку, це був ще один удар і опори Півночі продовжували вагатися.

На заході генерал Грант спробував захопити Віксберг на Міссісіпі. Він прийняв ряд ризикованих військових дій: пославши кавалерійський наліт і війська на чолі з Шерманом, щоб збити супротивника з пантелику, потім за підтримки флоту броненосців на річці він повів свою армію на південь, щоб перетнути річку. Розуміючи, що просування назад на північ було небезпечним, Грант стратегічно рушив на схід, завдавши удару по лінії постачання Віксберга і захищаючи свій тил від армії конфедерації, розташованої в Джексоні. Але як тільки він дістався Віксберга, оборона конфедерації посилилася, і Грант був змушений розташуватися на місячну облогу. Це було тільки питання часу, коли Міссісіпі опиниться в руках Союзу [7, с. 357].

Приблизно тоді ж люди на заході Вірджинії, які залишалися вірними Союзу протягом усього часу, нарешті відокремилися, щоб сформувати свій

власний штат (Західна Вірджинія). Генерал Джордж Мід був призначений новим командувачем армії Потомака, і це був вирішальний час для США, тому що Південь знову вирішив піти в атаку. Досі КША процвітали у військовому відношенні, але протягом того, як війна тривала, їхня економіка валилася. Заворушення спалахнули на вулицях Річмонда, коли ціни на хліб злетіли до небес. Запаси виснажувалися, Джефферсон Девіс хотів послати людей на захід, щоб допомогти відстояти Віксберг, але генерал Лі розумів, чим довше триватиме війна тим нижче ставатимуть їхні шанси. Крім того, він все ще сподівався, що якщо просто загрожуватиме Вашингтону, то й без того деморалізована Північ складе зброю. [11, с. 311].

У червні 1863 року Роберт знову вторгся до Меріленду і Пенсільванії. Генерал Мід попрямував йому на зустріч, назрівала найзначніша битва, якщо КША перемагають округ Колумбія міг впасти, якщо Союз переможе, то це стане поворотним моментом, адже конфедерати видихнуться. Як би то не було, містечком яке потрапило під перехресний вогонь найбільшої битви в історії США став Геттісберг [2].

1 червня 1863 року підрозділи обох армій йшли в наступ і влаштували стрілянину прямо у місті. До другого дня понад сто тисяч людей розтягнулися на багато миль по всьому полю бою. Лі взяв ініціативу в свої руки, та вирішив завдати удару по флангах супротивника. Він був дуже близький до того, щоб прорватися через дезорганізовані сили Союзу на лівому фланзі. Але полковник союзу Джошуа Чемберлен у відчайдушній спробі розбити суперника наказав своїм солдатам іти у наступ прямо на конфедератів та відкинути їх. Сили союзу тримали оборону вздовж усієї лінії. В останній день Лі повірив, що армія союзу зміцнила свої фланги, тому він вирішив покінчити з ворогом одним гігантським наступом по центру. Армія КША кинулася на позиції ворога. Під час атаки за керівництвом генерала Пікетта настала черга союзу влаштувати своєму ворогові пекло на землі. Мід зумів правильно вгадати стратегію супротивника. Армія Півдня

була знищені і змушена втекти. Півночі вдалося здобути перемогу, якої вони так потребували.

Після місячної облоги Віксберг нарешті впав, США 4 липня отримали контроль над Міссісіпі. Зайнявши місто сили Союзу рушили до Арканзасу та Теннессі. Часто під час громадянської війни були оголошені тимчасові перемир'я, щоб чоловіки з обох боків могли обмінюватися такими речами як тютюн, кава і навіть мед. Зокрема в Теннессі армія США змогла витіснити конфедератів, але потім зазнали серйозної невдачі в битві під Чикамогою і опинилися під облогою. На щастя генерал Грант, який командував тепер усіма військами на заході, з'явився у потрібний час і відкинув армію КША назад до Джорджії. Разом із Шерманом він зайняв позиції на пагорбах неподалік міста. Там відбулася знаменита битва над хмарами [7, с. 393].

Для А. Лінкольна Грант був улюбленцем. Здобувши ці перемоги, він розраховував, що війна піде к кінцю. Тим часом у Геттесберзі все місто було перетворено на госпіталь з догляду за десятками поранених. Там було вирішено відкрити новий національний цвинтар.

Президент особисто вирушив на церемонію відкриття. Головний доповідач на церемонії виступав на протязі двох годин, потім Авраама Лінкольна попросили зробити кілька коротких зауважень. Усього за дві хвилини він із геніальною майстерністю зумів озвучити національну ідею Америки та необхідність продовження боротьби. Його промова досі вважається еталоном ораторського мистецтва [8, с. 330].

Незважаючи на відчутний прогрес у війні Північ, ще не здобула вирішальної перемоги на сході країни. Це було поганою новиною для Лінкольна, бо його президентство тривало вже четвертий рік. 1864-го чекали вибори. І конфедерати теж про це знали. Оскільки вони не мали надії на те, що зможуть загрожувати США за допомогою військових дій, вважали, що вибори можуть стати їхнім останнім шансом на перемогу. А. Лінкольн, звільнення рабів і сама війна не були особливо популярними, люди на Півночі, втомлені від бойових дій, хотіли покінчити з конфліктом. Роберт Лі

сподівався, що якби він міг просто продовжувати воювати і завдавати поразки армії супротивника, народ Півночі проголосував би проти чинного президента і замінив його представником, який, можливо, погодиться піти на переговори [12, с. 263].

Гранта призначили головним генералом армії Потомак, і він придумав новий план, натиснути на конфедератів по всіх фронтах. Основний удар завдавала 100-тисячна армія генерала Шермана, яка розпочала у травні вторгнення до Джорджії. Сам Грант очолив армію, яка виступила проти з'єднань на східному театрі. Одночасно було заплановано наступ у Луїзіані. Шерман залишався на заході та наступав на Атланту, протистояв невеликій армії конфедерації. У серії битв, він перевершив опонента, відтіснивши армію жителів Півдня в місто і почавши облогу.

Головний фронт був у Вірджинії, коли Грант почав рухатися на південь, Лі постійно його перегравав і завдавав серйозних втрат, сподіваючись деморалізувати супротивника. Але У. Грант знав, що у КША закінчуються люди. Він кидався в атаки на Лі. І навіть, коли армія Півдня відбивала їх, генерал США наказував просто рухатися вперед і обходити противника з флангу. Менш ніж за шість тижнів 80 тисяч людей будуть убиті, поранені або пропадуть безвісти. У Вашингтоні Улліса Гранта охрестили м'ясником, але все-таки він міг відшкодувати свої втрати, а противник ні. Лі змусили відступити в Річмонд, він знав, що як тільки дістанеться міста, то опиниться в облозі і тоді до його поразки залишиться трохи часу. Неподалік Річмонда Грант знову зазнав величезних втрат, внаслідок погано прорахованого нападу. Потім він спробував схитрувати і замість того, щоб просто рухатися на Річмонд, пішов на південь, в Пітерсберг, щоб відрізати столицю КША від постачання. Проте, як і Шермана, його зупинили за межами міста і почалася облога.

Двох однакових облог було б недостатньо для переобрання А. Лінкольна. Жителі Півночі бачили, які втрати поніс Грант, це дуже засмучувало їх. До того ж Лі наказав частині військ КША рушити на північ і

пригрозити Вашингтону, щоб Улісс зняв облогу Пітерсберга. Але вони отримали відсіч, причому Лінкольн був при цьому, як спостерігач.

Ситуація з війною зайшла в глухий кут і погляди звернулися на супротивника А. Лінкольна. Демократи обрали генерала Джорджа Маклеллана [4, с. 115]. Багато хто з них хотів покласти край війні, тож їхній кандидат уклав би мир із конфедератами.

Оскільки А. Лінкольн все ще не користувався популярністю, здавалося, що Маклеллан переможе. У КША все-таки з'явився шанс вижити. Сам чинний президент говорив, що без якоїсь великої перемоги його уряд навряд чи буде переобраний.

Понад місяць Атланта здалася, одне з найважливіших міст КША перейшло до Союзу. Для багатьох стало ясно, що поразка Півдня неминуча і війна скоро закінчиться перемогою Півночі. Це дуже підняло авторитет А. Лінкольна. Коли прийшли остаточні результати, Лінкольн отримав перемогу в колегії виборців [10, с. 102].

Джефферсон Девіс не подавав жодних ознак капітуляції. Північ була розчарована тим, що конфлікт затягується, навіщо витрачати ще більше людей. В Атланті генерал Шерман вірив, що він має ключ до вирішення проблеми. У його голові дозріла надзвичайно сучасна концепція. Армія може вижити лише за підтримки народу. Нанесіть удар по простих людях і армія розвалиться [7, с. 360]. Він вирішив зробити щось безпрецедентне, відводячи всі свої 62 тисячі з лінії постачання і маршуючи по самому центру конфедерації, харчуючись підніжним кормом. Там його армія посіяла хаос, під час свого походу, вони руйнували залізниці, спалювали ферми та знищували лінії зв'язку. Так само звільнили тисячі рабів. Завдані збитки були оцінені в 1.4 мільярди доларів. Тактика була жорстока, але для Шермана це було краще, ніж втратити ще більше людей.

У грудні він дістався узбережжя Савани, але на цьому він не закінчив. Уїльям повернув на північ, щоб покарати перший штат, що відокремився від

союзу – Південна Кароліна. Рухаючись туди, він усе ближче підходив до армії генерала Лі, який все ще тримався в Пітерсберзі.

Облога цього міста тривала 292 дні. 60 тисяч людей з армії Півдня на той час дезертирували, численні спроби військ Союзу прорватися, провалювалися. Але коли, нарешті, стався прорив, він стався швидко. 2 квітня 1865 року напад союзних сил остаточно пробив оборону конфедератів [2]. Лі дивом втік, Річмонд був евакуйований, а Джефферсон Девіс втік. Ідучи, вони підпалили адміністративні будівлі, але полум'я вийшло з-під контролю. Коли прибули війська Півночі, вони мали з військових перетворитися на пожежників. Через кілька днів Авраам Лінкольн особисто відвідав місто.

Грант наздогнав Лі у приміщенні суду (Аппоматтокса) і піймав у пастку. 9 квітня 1865 року той нарешті зрозумів, що немає сенсу продовжувати боротьбу. Генерал США та генерал КША зустрілися у будинку фермера. Після довгих років війни Грант і Лі тепер шанобливо розмовляли один з одним. Тільки коли Лі пішов, його обличчя наповнилося емоціями. А люди Союзу почали святкувати, але командування наказало їм зупинитися. Настав час для примирення. Хоч і не всі штати КША здалися, війна була закінчена, по всій Півночі задзвонили церковні дзвони та розпочалися урочистості [12, с. 298].

Після закінчення війни 14 квітня 1865 року у Вашингтоні Авраам Лінкольн виступив з промовою, перед тріумфуючим натовпом, в якій, серед іншого, висловив свою підтримку виборчим правам чорношкірих.

У січні А. Лінкольн активно працював, щоб 13-та поправка пройшла через конгрес, в результаті короткого голосування вона була прийнята. Рабство тепер було конституційно заборонено у всьому США.

На другій інавгураційній промові Авраам Лінкольн не святкував, натомість він наголосив на необхідності возз'єднання та заліковування ран. Для нього всі американці, жителі Півдня і Півночі повинні були стати співвітчизниками.

Серед тих людей, хто слухав промову А. Лінкольна, був той, який не був зацікавлений у возз'єднанні. Джон Бут, актор, який жив у Вашингтоні, глибоко симпатизував жителям Півдня і, коли війна обернулася проти КША, пригнічений і сповнений ненависті, він почав виношувати плани вбивства того, якого вважав за це відповідальним.

Увечері 14 квітня А. Лінкольтн разом зі своєю дружиною та кількома друзями відвідав спектакль у театрі Форда, це була комедія. Президент здавалося, дуже насолоджувався їй. У сусідньому барі в цей момент Джон Вілкс Бут випив дві склянки бренді, він тихенько прослизнув до ложі президента і почав чекати, коли сміх публіки стане гучнішим. Авраам Лінкольтн отримав кулю в потилицю, Бут утік із міста.

Солдати віднесли пораненого до будинку, розташованого на іншому боці вулиці, там лікарі заявили, що вони нічого не можуть для нього зробити. Оточений своєю вбитими горем дружиною, сином та членами уряду о сьомій двадцять дві наступного ранку він помер.

Ніколи ще раніше в історії країни президента не було вбито. Вражена нація сумувала, а 12-денна похоронна процесія супроводжувала тіло А. Лінкольна на шляху до його будинку в Спрінгфілді, в штаті Іллінойс.

26 квітня кавалерія союзу знайшла Бута у сараї Вірджинії, де його було застрелено. Незабаром після цього президент конфедерації був вистежений і заарештований. Джефферсон Девіс, ув'язнений на два роки, зрештою був звільнений.

Отже, понад 3 мільйони американців боролися брат проти брата, але у результаті Союз було збережено. Справжніми переможцями були ті, кому більше ніколи не пройдеться бути рабами. У тому велика заслуга А. Лінкольна. Він зробив боротьбу проти рабства головною ідеєю Півночі. За таку ідею разом боролися білошкірі і темношкірі жителі країни. Проте ця боротьба мала фанатичних супротивників, що й стало причиною вбивства президента.

Висновок

Підводячи підсумки, можна констатувати, що комплекс використаних джерел та наукової літератури дозволяє зробити основні висновки.

Авраам Лінкольн виріс у бідній родині. Його батьки бажали кращої долі для своїх дітей, тому намагалися дати їм освіту. До знань дуже палко тягнувся юний А. Лінкольн. Його наполегливість дозволила йому стати адвокатом. Талант оратора і риси лідера допомогли йому знайти свій шлях у політику.

Обрання А. Лінкольна на посаду президента збіглося з загостренням конфлікту між вільною Північчю і рабовласницьким Півднем країни. В США для 4 мільйонів людей Півдня йшлося не про політичні інтриги чи партійний розклад, йшлося про основне право людини бути вільною. Чоловіків, жінок та дітей привозили на американський континент, де протягом поколінь вони вважалися власністю, де їх змушували жити у злиднях і працювати від світанку до заходу сонця. Наглядачі плантацій робили все, що вважали за необхідне, для отримання максимальної віддачі від своїх рабів. Покарання часто були варварськими, сім'ї розлучалися, а батьки могли лише безпорадно спостерігати, як дітей продають на аукціонах нічого не знаючи про їхню подальшу долю. Тисячі рабів йшли на величезний ризик, втікаючи з Півдня. І аболіціоністи на Півночі допомагали багатьом з них тікати, тоді як мисливці за головами переслідували їх, щоб повернути свою власність.

Серед провідних діячів аболіціоністського руху було багато значних вільних чорношкірих чоловіків і жінок, але важливо відзначити, що з боку багатьох білих людей, які виступали проти рабства на Півночі, протидія часто мала економічне підґрунтя, а не моральне. Багато хто просто боявся, що великі плантації заберуть у них землю та засоби для існування.

А. Лінкольн знав, що рабство є моральним злом і регулярно висловлювався проти нього у своїх промовистих виступах, які допомогли

йому піднятися кар'єрними сходами в новій республіканській партії. Він журився з приводу лицемірства великої демократичної нації, покликаної бути маяком свободи, захищаючи при цьому поневолення 4 мільйони чоловіків, жінок і дітей.

У 1858 році під час однієї зі своїх найзнаменитіших промов, А. Лінкольн заявив, що будинок розколотий надвоє, не може встояти і одного разу рабство в Америці закінчиться. Але навіть А. Лінкольн був обережний у своїх опозиційних настроях. Спочатку він не хотів повністю оголошувати рабство поза законом, бажаючи лише запобігти його розширенню. Припускаючи, що з часом воно природним чином зникне, але історія змусила його втрутитися в цей процес.

Він запропонував в якості національної ідеї боротьбу проти рабства, що дозволило об'єднати однодумців і одержати перемогу в війні Півночі та Півдня.

А. Лінкольн був знов обраний на посаду президента. Він намагався об'єднати країну після кровопролитної війни. Але куля фанатика обірвала життя А. Лінкольна. Ніколи раніше в історії країни президента не було вбито. Вражена нація дуже сумувала.

Проте генералам і колишнім політикам конфедерації було дозволено повернутися на посади в об'єднану країну. Уряд не хотів впроваджувати гучних заходів, побоюючись, що рішенням присяжних відділення Півдня від Союзу може бути оголошено цілком законним. Почалася епоха відновлення.

У сучасній Америці людина, яка боролася за збереження нації і ніколи не здавалася в похмурі часи, є символом чесності, співчуття, смирення, наполегливості та мужності. Саме такою видатною постаттю є А. Лінкольн. 16-й президент США вважається героєм нації.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ

Джерела

1. Авраам Линкольн – первая инаугурационная речь, 1861 // История США. Хрестоматия. М. : Дрофа, 2004. С. 92-101.

Література

2. Алентьева Т.В. Причины Гражданской войны в США в новейшей американской историографии // Новая и новейшая история. 2007. № 5. С. 66-79.
3. Алентьева Т. В. Великобритания и гражданская война в США: Восприятие по обе стороны Атлантики в карикатурах // Американский ежегодник 2016. 2016. С. 108-116.
4. Алентьева Т. В. Линкольн как военный президент // Американистика: Актуальные подходы и современные исследования: межвуз. сб. науч. тр. Курск, 2009. Вып. 2. С. 122-138.
5. Борисовский Б. Е. За кулисами преступления в театре Форда (Убийство Линкольна) // Новая и новейшая история. 1968. №. 2. С. 69-81; Новая и новейшая история. 1968. №. 3. С. 88-101
6. Иванов Р. Ф. Авраам Линкольн и Гражданская война в США. - М. : Эксмо, 2004.
7. История США. М., 1983 – 1985. Т. 1–2.
8. Каменский А. В. Авраам Линкольн. Его жизнь и общественная деятельность // Биографический очерк.
9. Козлихин И. Ю. Концепция «чрезвычайных» полномочий президента А. Линкольна // Вестник ЛГУ. 1988. Сер. 6. Вып. 3. С. 86-95..
10. Петров Д.В. Авраам Линкольн. Л., 1959. 116 с.
11. Сэндберг Карл (перевод Б. Грибанова и Л. Шеффера). Линкольн. М. : Молодая гвардия, 1961. Т. 17. 704 с.

12. Шлезингер А.М. Циклы американской истории / Шлезингер А.М. [пер. с англ.] – М.: Изд. группа «Прогресс», Прогресс-Академия, 1992. 688 с.